

Muistojen Maikkula kulttuuri-historiallinen suojelukohde

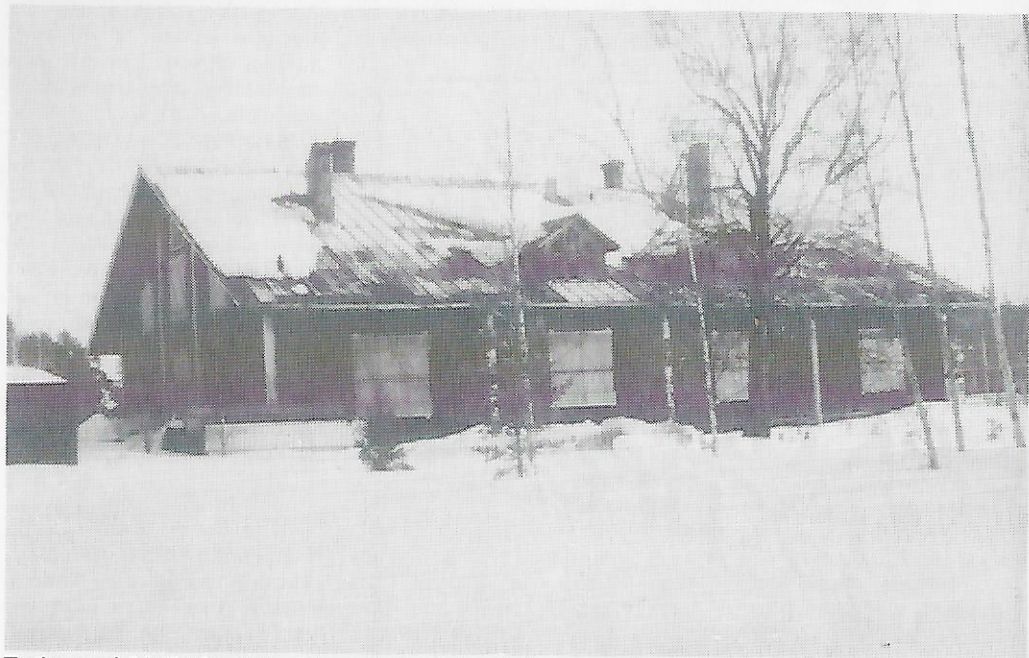
Maikkula on alkujaan ollut Oulun tarkk'ampujapataljoonan reservikomppanian kasarmialue, jonka rakennukset ovat valmistuneet v. 1882. Kaikki kasarmirakennukset ovat vuorattuja hirsirakennuksia, jotka on koristettu valkeilla ikkunapielillä, nurkkalaudoilla sekä ovilla ja jotka ovat punamullattuja. Kasarmi sijaitsee vanhan Kajaintien varressa lähellä Maikkulan viinanpolttimoa. 12 rakennusta käsittänyt kasarmialue jäi vaille käyttöä, kun Suomen vanha sotaväki lakautettiin v. 1901.

Uudelleen ne otettiin käyttöön vasta v. 1923. Oulun pakolaishuoltotoimikunta oli anonut jo saman vuoden toukokuussa sisäasiainministeriöltä lupaa saada vuokrata pakolaisille Maikkulan alueen, mutta vasta lokakuussa tuli vastaus ja huoltola pääsi sinne muuttamaan. Rantalassa asuneet vanhukset (Palaga Karpoff 69 v. Kiestingin Sohanankylästä, Jussi Tuhkanen 72 v. Pistojärven Kulusenky- lästä, Katri Jokela 70 v. Uhtualta sekä Fedosia Kraskoff 61 v. Oulangan Laitasalmelta) olivat ensimmäisten muuttajien joukossa. Heidän lisäksi siirrettiin Maikkulaan 18 kouluikäistä lasta (Tervon Maikki, Natalia ja Risto, Vasiljeffin Parasia, Maura ja Kormila, Isakoffin Iivana ja Miikkula, Kondratjeffin Maria ja Pekka, Suvirannan Aleks, Risto ja Naimi, Riikolan Katri ja Jeremia sekä Lesosen Paavo, Sandra ja Jaakko) ja 3 alle kouluikäistä Lesosten perheestä. Tällainen joukko vaatii jo huoltohenkilöitäkin ja niin pestattiin 6 pakolaista töihin: keittiöön emännäksi tuli uhtualainen Outi Riikola, keittäjäksi samoin uhtualainen Maria Kylmälä, apulaisiksi leipomaan ja pyykkäämään tulivat uhtualainen Iro Mattinen ja kiestinkiläinen Iro Päätöjoff. Kun huoltola vielä sijaitsi Oulujoen kunnassa 8 km päässä Oulusta eikä linja-autoyhteyksiä silloin ollut, tarvittiin hevosemieheksi Pistojärven Hämeenkylästä kotoisin oleva Samppa Lesonen. Huoltolan alueen vartijana toimi uhtualainen Riikolan Matti.

Kun Maikkulaan muutettiin, rakennukset olivat kaik-

Opettajien asuntola on nyky-Maikkulan ainoa kunnostettu tila. Se on tuleva juhlapaikkamme.

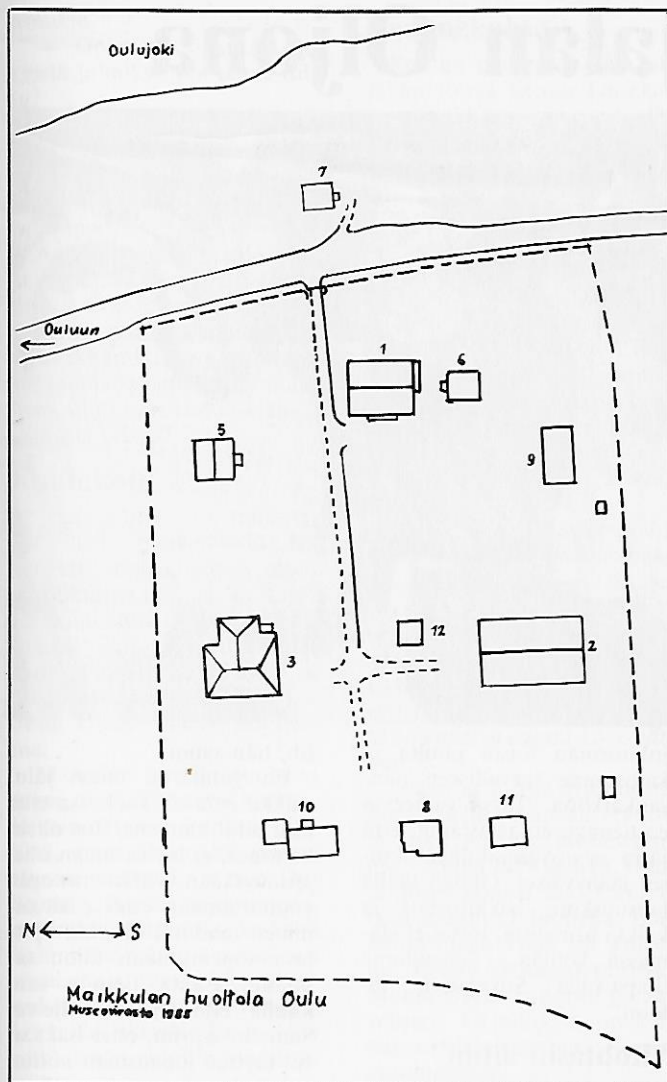
Entinen miehistörakennus, sittemmin koulu, poikien asuntola yläkerrassa.

kea muuta kuin asuttavassa kunnossa. Ikkunoissa oli kalterit ja alueen ympärillä kiersi metrin korkuinen piikkilanka-aita. Muutakin kunnostettavaa löytyi. Olihan paikka ollut kauan aivan tyhjiällä. Vasta vuonna 1928, kun inkeriläinen Matti Kälviäinen tuli Maikkulaan opettajaksi, hän yhdessä Toini Tuomelan (myöhemmin Kälviäinen) kanssa sai kalterit poistetuksi. Piikkilanka-aita käärittiin myös rullalle ja koulun pojat työnsivät rullan Oulujoen tör-

mälle. Pihaan kunnostettiin noin aarin kokoinen pelto, jossa viljeltiin perunaa, kauraa ja heinää. Myöhemmin se vuokrattiin pois ja Toinille jäi vain pieni vihannes- ja perunapalsta.

Opettajien asunnoksi valittiin entinen upseerirakennus (kartassa nro 1), joka oli saanut 2 lisähuonetta yläkertaan v. 1892. Näihin huoneisiin sijoitettiin 4 tyttöoppilasta. Alakerrassa asui opettajien lisäksi oppilasvalvoja. Yhtä

huonetta käytettiin käsityöluokkana. Opettaja Toini Tuomelan huoneessa seisoi koristeellinen huoltolan lääkekaappi (yhä vielä tallella!). Poikien asuntola sekä luokkahuoneet sijoitettiin entiseen kasarmieli miehistörakennukseen (nro 2). Se oli suunniteltu lähes 300 miestä varten, joten tilaa oli. Yläkertaan, jossa pojat asuivat, johti silloin ulkoportaat ja rakennukseen pääsi alkujaan molemmista päädyistä. Portaat toiseen kerrokseen rakennettiin heti miten sisään.

Talusrakennus eli ruokailukatos (nro 3) oli tarkoitettu 200 miestä varten ja se oli tosiaan seinätön, mutta sai pian laudoituksen. Huoltolan aikana siellä toimi ruokalan, keittiön, pyykkitupa-mankelihuoneen lisäksi pieni ortodoksinen pyhättö. Rakennuksessa nro 10 toimi alkujaan sairaala, mutta nyt sinne sijoitettiin tyttöoppilaat ja viereen rakennettiin lisuke, johon tuli huoltolan terveydenhoitopiste. Huoltolan henkilökuntaa asui entisessä alipäällystörakennuksessa (nro 5). Se oli suunniteltu kahden perheen asuintaloksi. Alueella oli kaksi hyvää maakellaria (nrot 6 ja 12), puuvaja (nro 8), varasto (nro 9) ja arestihuone (nro 11), joka jäi käyttämättömäksi, koska ikkunat olivat ylhäällä katon rajassa. Ja tietystihän alueella oli saunakin. Tosin sinne piti juosta aina maantien yli, mutta pitäähän saunan olla veden äärellä.

Maikkulan huoltolana alue toimi vuoteen 1927, kouluna ja oppilaskotina vuoteen 1940 ja vanhainkotina vuoteen 1970.

Nykyisin Maikkulan huol-

tolan omistaa valtio, sen rakennushallinto. Se on Oulun rakennuspiirin hallinnassa ja hoidossa. Valtioneuvoston päätöksellä (asetus 480/85) vuodelta 1987 Maikkulan huoltolan rakennukset (nrot 1, 2, 3, 5, 10, 11) ovat suojeltuja. Lisäksi varjellaan rakennuksia nrot 6, 7, 8, 9, 12. Paikalla asuu tällä hetkellä vain vahtimestari-talonmies talossa nro 5. Huhtikuun 11. päivänä iltatapaamisemme on entisöidyssä opettajien asunnossa, jota nykyisin vuokrataan erilaisia juhlatilaisuuksia varten.

Suurimman muodonmuutoksen on läpikäynyt sauna, josta on tehty edustusauna takkoineen ja seurustelunurkkauksineen. Toini Kälviäinen muisteli siellä käydessämme, kuinka samaisissa tiloissa oli silloin 1920-luvulla suuri tynnyri kylmää vettä varten ja takan kohdalla oli lämmintä vettä varten pata. Varsinainen löylyhuone oli suuri ja siitä oli tehty erillinen suihku- ja saunaosasto. Vanhoista ajoista muistuttamassa oli talteen otettu tynnyri pihalla.

LAINA LAHTI

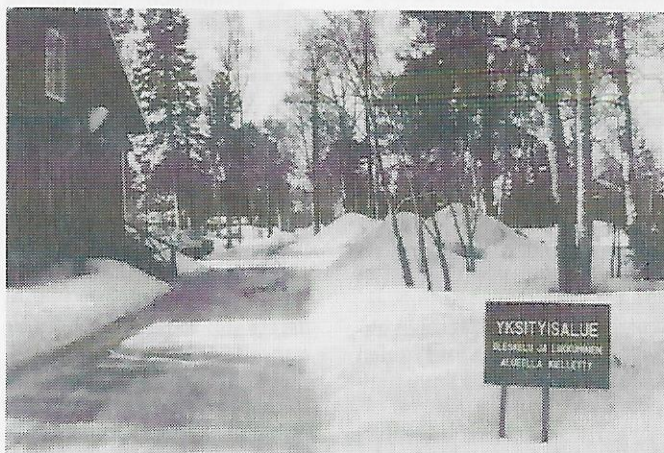
Vanhan Maikkulan muistoja, iso vesitynnyri ja koristemaalattu lääkekaappi.

Talusrakennuksessa oli pieni pyhäkkö alttareineen, keittiö, ruoka-, pyykkitupa ja mankeli.

Tyttöjen asuntola ja oikealla vastaanottotilat.

Maikkula on nykyisin yksityisaluetta.